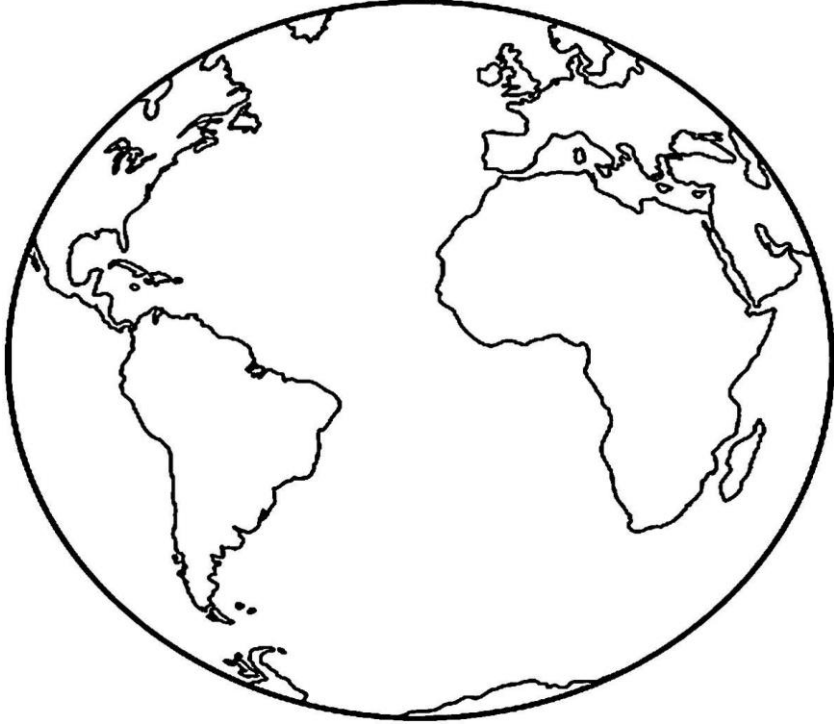

FEN BİLİMLERİ DERSİ GEZEĞENİMİZİ TANIYALIM ÜNİTESİ KONU ÖZETİ

Dünyamızın Şekli

Üzerinde yaşadığımız gezegene Dünya adı verilir. Dünya, Güneş sistemindeki dokuz gezegenden biridir. Dünya'mız alttan ve üstten basık, ortası biraz şişkin olan bir küredir. Eski dönemlerde insanlar dünyanın şeklini merak etmişler. Bununla ilgili değişik görüşler öne sürmüşlerdir. O dönemlerde bilim ve teknoloji henüz gelişmemişti. Bu günkü gibi ayrıntılı gözlemler yapmayı sağlayacak teknolojik araçlar yoktu.

Bu nedenle gözlemlerine dayanarak dünyanın şekliyle ilgili farklı görüşler ileri sürüyorlardı. Bazı insanlar yaşadığımız Dünya'nın küp şeklinde olduğunu düşünüyordu. Dünya'nın bir tepsi gibi düz

olduğunu düşünenler vardı. Bazı insanlar Dünya'nın kocaman bir öküzün boynuzları üzerinde duran bir yer olduğunu sanıyorlardı. Aristo, Pisagor, Biruni ve Macellan gibi birçok bilim adamı bu konuda çalışmalar yapmışlar ve Dünya'nın yuvarlak olduğunu ispatlamışlardır.

Dünya'nın Küre Biçiminde Olduğunu Kanıtlayan Örnekler:

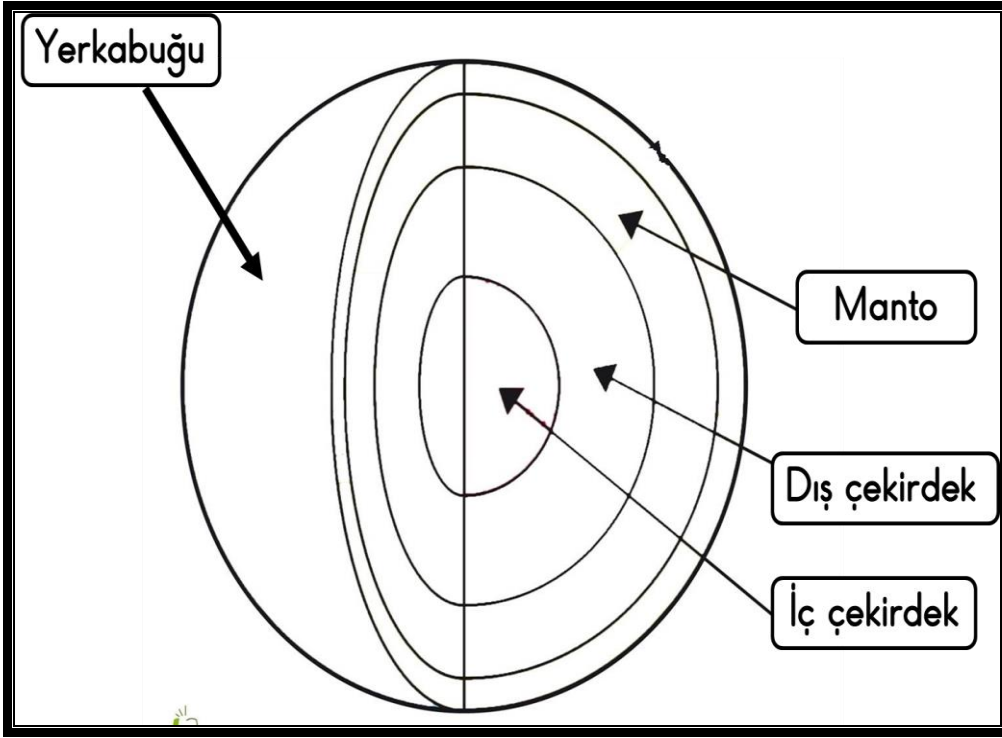
- 1) Kıyıya yaklaşan geminin önce dumanı, sonra bacası, en sonunda da tamamının görülmesi.
- 2) Ay tutulması sırasında Dünya'nın Ay üzerine düşen görüntüsünün yuvarlak olması.
- 3) Dünya'mızın uzaydan çekilen fotoğrafları
- 4) Sürekli aynı yöne doğru ve aynı yükseltiden uçan uçağın, ilk kalktığı yere tekrar gelmesi.

Dünyamızın Katmanları

Dünya'mız dıştan içe doğru birbirini kuşatan katmanlardan oluşmaktadır. Bu katmanların her biri küre şeklindedir Her katmanın kalınlığı ve özellikleri birbirinden farklıdır. İç kısmında da bazı katmanlar vardır. Bu katmanlar iç çekirdek, dış çekirdek ve mantodur.

İç çekirdek: Dünya'nın merkezinde yer alan bu katman en sıcak katmandır.

Dış çekirdek: İç çekirdeği saran katmandır. Sıcaklığı iç çekirdekten daha azdır.

Manto: Dış çekirdek ile yer kabuğu arasında yer alır. Yapısında erimiş kayaların oluşturduğu magma bulunur.

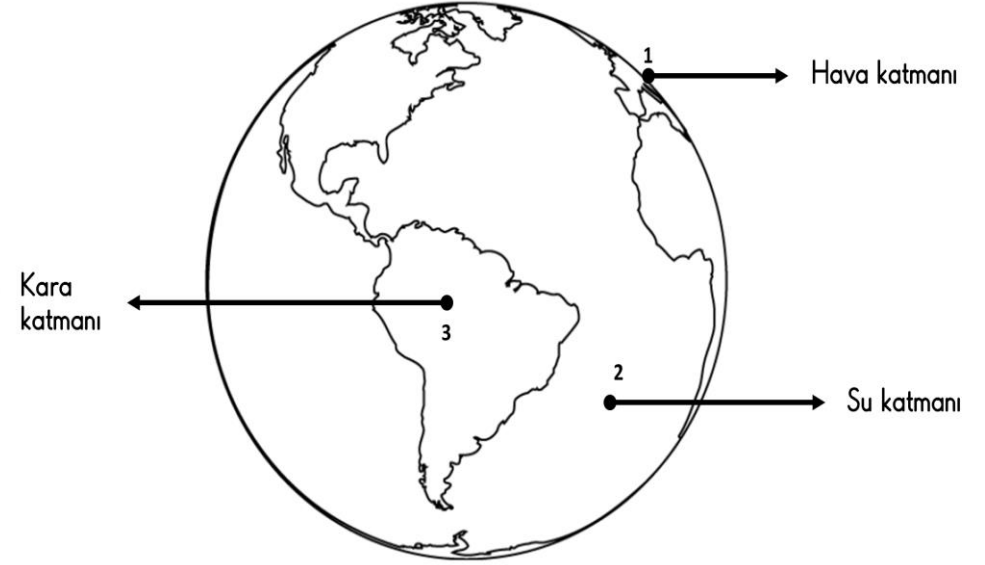
Yer kabuğu: Dünya'nın yüzeyini oluşturan ve canlıların yaşadığı katmandır

- Yer kabuğu Dünya'mızın dış kısmını oluşturur.
- Manto ve Çekirdek yer kabuğunun iç kısmını oluşturur.

Dünyamızın Yapısı

Dünyamız farklı özellikleri olan üst üste üç gözlenebilir tabakadan oluşmuştur. Bu tabakaların her birine KATMAN denir. Dünya'nın

yüzeyinde kara katmanı, su katmanı ve etrafında ise bir hava katmanı bulunur.

Kara Katmanı

Dünya'nın karalardan oluşan katmanıdır. Canlıların (insanların, hayvanların ve bitkilerin) üzerinde yaşadığı, toprak, taş ve kayalardan oluşan bir katmandır. Diğer adı yerkabuğudur. Kara katmanı Dünyamızın dörtte birini kaplar. Dünya fiziki haritasında karalar kahverengi ve yeşil renkte gösterilir.

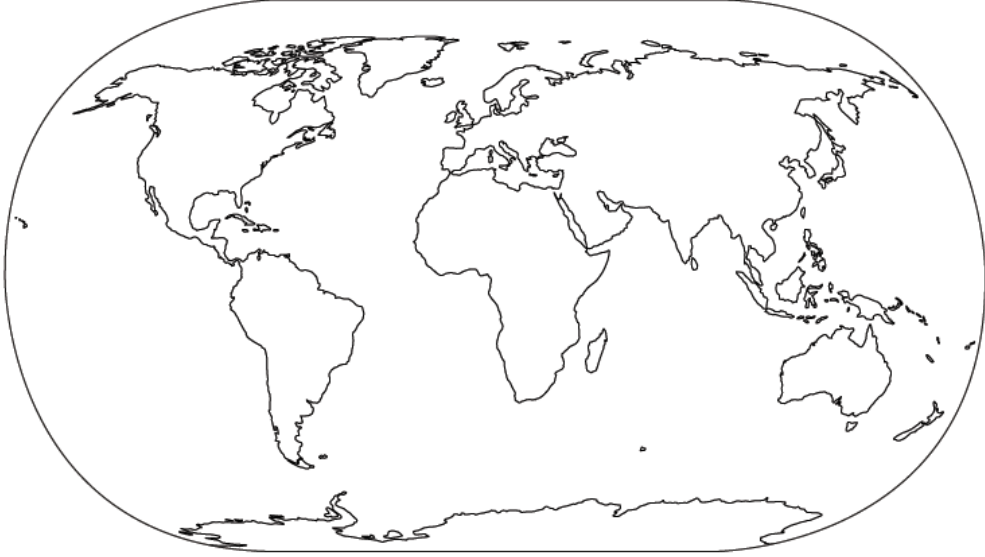
Su Katmanı

Okyanuslar, denizler, göller, nehirler, yeraltı suları, kutuplardaki buzullardan katmandır Su katmanı Dünya'mızın dörtte üçünü kaplar. Su katmanı olmasaydı suda yaşayan canlılar olmaz bitkiler yetişmez canlılar susuzluktan ölürdü. Dünya fiziki haritasında sular mavi renkte gösterilir.

Hava Katmanı

Dünyayı çepeçevre saran gaz katmanıdır. Diğer adı atmosferdir.
. Dünya'mız **atmosfer** adı verilen hava katmanı ile çevrilidir.
Havayı gözle göremeyiz ama varlığını hissederiz. Şişkin bir balonu dolduran havadır. Su ve toprakta da hava vardır. Su ve toprakta yaşayan canlılar bu havayla solunum yaparlar

Yağmur ,kar, rüzgar, dolu gibi hava olayları bu katmanda gerçekleşir.. Hava katmanı kara ve su katmanı ile temas halindedir.
Hava olmasaydı bütün canlılar havasızlıktan ölürdü.
Havayı gözle göremeyiz ama varlığını hissederiz. Şişkin bir balonu dolduran havadır. Su ve toprakta da hava vardır. Su ve toprakta yaşayan canlılar bu havayla solunum yaparlar

Hazırlayan: Tuncay YILDIRICI